

Дискусионно общество „Клуб Сенатор“

ПРЕДСРОЧНИТЕ ИЗБОРИ В БЪЛГАРИЯ – 19 АПРИЛ 2026

**КРИТИЧЕН АНАЛИЗ НА ПРОГРАМИТЕ НА
ПОЛИТИЧЕСКИТЕ СИЛИ**

Фискална политика

Пламен Орешарски

Очаквания по отношение на фискалната политика

- Актуализиране на противостоенето между тезите на консервативната фискална рамка и фискалното разпускане от типа на засилени държавни интервенции
- Обществени нагласи за по-активни социални политики и повишаване на доходите, особено в условия на членство в Еврозоната
- Очертания на бюджетната рамка за настоящата 2026 година:

Показатели	Прогнози 2026
БВП – размер и ръст	120 млрд.€ - 2,5 %
Средногодишна инфлация	3,5 %
Бюджетни приходи	50,4 млрд.€
Бюджетни разходи	54,1 млрд.€
Дял на разходите в БВП	45 %
Бюджетно салдо – дефицит	3,65 млрд.€ - 3 %
Публичен дълг – размер и %	37,6 млрд.€ - 31,3 %

Текущо бюджетно изпълнение и рискове

- Отсъствие на редовен бюджет - прилагане на удължен вариант на бюджета от 2025 година
 - Бюджетното изпълнение за първите три месеца – дефицит от около 1,5 млрд. €, при малко под 1 млрд. € за 2025 година.
 - Негативен сигнал на фона на задържането на разходите извън пенсии и заплати, т.е. потенциал за още по-висок дефицит ...
- Основни рискове:
 - Продължаващо разхлабване на разходните политики след приемане на редовния бюджет в средата на годината
 - Натиск върху разходната част в резултат на ефектите от очакваната енергийна криза
 - Инфлационен натиск с разнопосочно фискално влияние – увеличение на приходите, но и напрежение в разходите
- Извод: Необходимост от фискални рестрикции след изборите !!!

ПБ : Умерени фискални послания

- Заявка за публични разходи – растеж не се постигал само с фискална дисциплина и не трябвало да се режат разходи...
 - Държавно-гарантирани инвестиции в енергетиката и високите технологии
 - Справедлив преход – икономическия растеж трябвало да стигне до джоба на гражданите
- Набавяне на публични ресурси чрез борба с корупцията и ограничаване на т.нар. сиви схеми
 - Послания за справедливо облагане
 - Придържане към „плоския данък“ , но въвеждане на необлагаем минимум, т.е. реконструирането му.
- Индиректно съгласие с утвърдените лоши фискални практики за дефицитно финансиране и натрупване на публични дългове

ГЕРБ – СДС : Фискален консерватизъм

- Платформата на ГЕРБ-СДС се базира на няколко стълба:
 - Членството в Еврозоната се представя като решение на всички икономически проблеми – приток на инвестиции, ниски лихви, висок растеж
 - Фискална стабилност, която те разбират като ограничаване на бюджетните дефицити до 3 % от БВП
 - Защита на плоския данък с аргументи за евентуален отлив на капитали при промяна в неговата конструкция и размери
 - Оптимизация на администрацията – намаляване на броя и увеличение на РЗ на останалите, без коментари защо и по кое време бе реализирано разрастването на публичната администрация
- Коалицията се саморекламира като единствените, които могат да управляват по европейски правила

ПП – ДБ : Продължение на ляво

- ПП продължават да промотират разрушителния за публичните финанси модел „Растеж чрез доходите“
 - Доколко устойчив е този растеж...?!
- Мащабни увеличения на социални разходи:
 - Минимална работна заплата
 - Осъвременяване на пенсиите
 - Финансова подкрепа за майчинство – увеличение за втората година до 460 €
- Покачване на бюджетните приходи за сметка на събираемостта, без покачване на данъците
 - Рязко покачване на максималния осигурителен доход – приход и в НОИ за сметка на високите доходи
 - Намалени ставки на ДДС
- Баланс между растеж и дефицит
- Демократична България – по-консервативни послания

БСП : По-високи данъци и повече разходи

- Преразпределение на ресурси и засилване на социалните функции на държавата
- Прогресивно подоходно облагане с необлагаем минимум и 25 % ставка над осигурителния праг
 - По-висока ставка на дивидентите
 - Засилване на облагането на авторски, лицензионни възнаграждения и услуги с цел – ограничаване на изнасянето на печалби
 - Диференциране на ставката на ДДС и въвеждане на по-ниско облагане
- Социално ориентиран бюджет дори за сметка на фискалните правила, ако е необходимо

Възраждане : Монетарен суверенитет !!!

- Национално ориентирана, по-интервенционистка държава
 - Готовност за по-високи разходи, респ. бюджетни дефицити в съчетание с критики към нарастването на държавния дълг
 - Скептицизъм към правилата и ограниченията на ЕС
- Фискална автономия – намаляване на вноската в бюджета на ЕС и разходване на тези средства за вътрешни политики
 - Евентуално намаляване на фондовете на ЕС ...?!?
- Противопоставяне на „Зелената сделка“
 - Възобновяване на въглищните централи – поевтиняване на енергията
- Привързаност към лева и референдум за еврото
 - „Възстановяване на монетарния суверенитет“ (каквото и да значи това)

ДПС Ново начало : Регионални инвестиции

- Основни послания са регионалните инвестиции и бизнес климата с акцент върху малки и средни предприятия с практически ориентирани мерки:
 - Директна държавна подкрепа за инвестиции в изостаналите региони и стратегически отрасли.
 - Специализиран аграрен фонд – 500 млн.€ за преработка на СС продукти
 - Публично-частни партньорства за реализация на инвестиционни проекти
 - Прилагане на механизъм за държавни гаранции за обезпечаване на ликвидност на бизнеса
- Социална защита на традиционните избиратели на Движението
- Не се декларира строга привързаност към фискалните правила

Позиции по данъчната политика

- **Подходни данъци -**
 - Доминира привързаност към запазване на подходните данъци, респ. плоския данък
 - Предложения: необлагаем минимум (ПБ) , прогресивно облагане на доходите (БСП) , облагане на свръхпечалбите, по-висока ставка на данък дивидент и други второстепенни промени
- **Косвени данъци**
 - Различия по отношение на ДДС , левите формации, вкл. ПБ пледират за диференциране на единната ставка, без обвързване с допълнителни данъчни приходоизточници
- **Осигурителни приходи –** не се пледира за увеличения на осигурителните вноски, а по-скоро за покачване на прага

Заявки за повишаване на бюджетните разходи

- Доминират послания за по-високи публични разходи, както в социалната сфера, така и при публичните инвестиции
- Мащабни социални пакети
 - Повишаване на минималната работна заплата и пенсиите в отговор на инфлационния натиск – подчертано при левия блок
- Мащабни публични инвестиции
 - Инвестиции в реформи и иновации – ПП-ДБ
 - Засилени функции на държавата в енергетиката и инфраструктурата – ПБ
 - Инвестиции в земеделието и регионите – ДПС - НН
- Отсъствие на критичен поглед върху съществуващи направления на публични разходи, респ. тяхното реорганизиране и рационализиране

Бюджетно салдо и публичен дълг

- Преобладаващо възприемане бюджетен дефицит от 3 % като приемлив, съответстващ на европейските правила
 - Настояване за балансиран бюджет – ИТН и ДБ
 - Послание за 3 % като червена линия – ГЕРБ, без обаче да се пледира за по-ниски стойности
- Общо разбиране - по-ниското дефицитно финансиране ограничава възможностите за публични разходи и застрашава политическата стабилност !!!
- Отбягване на въпросите около нарастването на публичния дълг
 - Критики се появяват единствено при Възраждане
- Продължаващи хвалебствени пледоарии за настоящото, все още ниско ниво на публичния дълг спрямо страните-членки, сякаш това е заслуга на настоящия политически елит

Обобщения

- Силно дебалансиран ДБ за 2026 година, чието изпълнение до момента излъчва обезпокоителни сигнали
 - Нарастваща вероятност фискалната година да приключи с прекомерен бюджетен дефицит
- Предизборни послания за увеличаване на публичните разходи
 - Всяка политическа формация има свои разходни приоритети
- Консенсус по отношение на отказа да се увеличават данъци, дори заявки за тяхното намаление – необлагаем минимум, диференциране на ДДС ...
- Приемане на умерено дефицитно финансиране и плавно нарастване на държавния дълг
 - По същество, това е загуба на суверенитет, значително по-сериозна от членството в еврозоната

Прогноза

- Внимание – реална вероятност партията или коалицията, която ще управлява в следващия мандат да прилага програма, различаваща се от нейната предизборна платформа.
 - Евентуалното приключване на фискалната 2026 година с прекомерен бюджетен дефицит ще въведе страната в света на стабилизационните програми
 - Същите се базират на фискални рестрикции, а не на каквито и да са предизборни обещания за по-високи публични разходи
 - Наложителните оздравителни мерки, познати ни от програмите на страната с МВФ от края на миналия и началото на настоящия век ще забави за пореден път стремежите ни да ускорим нашето социално-икономическо развитие

КРИТИЧЕН АНАЛИЗ НА ПРОГРАМИТЕ НА
ПОЛИТИЧЕСКИТЕ СИЛИ

Фискална политика

Благодаря за вниманието !

Пламен Орешарски